

Sønderjylland

En Optantvej

af en egen Art forener ifølge „Hensb. Av.“ for Tiden i Skarboel. Mens Kaptajn Fisher og Bantbestyrer Møller først er bleve udviste og derpaa af de preussiske Domstole er anerkendte som preussiske Underaatter, hvorefter man trods Gæstgæstendelsen vil formene dem Borgerrættighederne, har denne Sag begyndt paa et andet Punkt.

Det drejer sig om Rømand og Landmand Niels L. Borre i Skarboel. Han (han glædt) for Optant, og en Naturalisationsbegæring, som han indsendte for nogle Aar siden, blev affaaet. I Birkeligheden har han ikke udgjort Optionen. Derfor stillede Dr. Thomsen for nogen Tid siden Forslag om at optage ham paa Bøelgerlisten, og dette skete den 4. Februar imod Kommuneformanden og hans Stedfortræders Stemmer.

Kommuneformanden Beyer protesterede, naturligvis uden Bemyndigelse fra Kommuneraadet, herimod hos Kredsubvalget. Saa holdt Kommuneraadet Møde igen, og man gav da den konstituerede Stedfortræder for Kommuneformanden, Bantdirektør Eriksen, det Overv at indgive en Moderklæring til Kredsubvalget. Den jaar ud paa, at Borre rigtignok har opereret, men aldrig har været i Kongeriget, hvorfor der ikke foreligger en gyldig Option.

To Udvisninger.

Det hadersløve Fortjningsblad meddeler, at to danske Underaatter i Skarboel, Kommiss Morten Mortensen fra Skive og Karversvend Simon Ørberg fra Roslev er bleven udvist med tre Dages Frist. Som Grund nævner Bladet, at de to unge Mænd har deltaget i en Dilettantforestilling med paafølgende Val, som den 5. Marts afholdtes i Nablings Hotel i Skarboel.

En ny Udvisning

Fru Overlæge Ottesen.

Kabentraa, 3. April. Fra Rødding bringer „Hjemdal“ Meddelelse om en opsigtsvækkende Udvisning. Fru Overlæge Ottesen fra Skodsborg Sanatorium holdt i Gaar ved et privat Møde i Rødding et hygiejnisk Foredrag, da en Gendarm traadte ind og forlangte at tale med Foredragsholderen.

Indbøderne gjorde opmærksom paa, at det var et privat Møde, som han ikke havde Adgang til; men Gendarmen erklærede, at han havde sin Ordre. Han overrakte derpaa Fru Ottesen en Udvisningsordre, underskrevet af Amtsforsøger von Masfow. Fruen skulde straks forlade det preussiske Statsomraade, og Udvisningen truede med Straf, dersom hun vendte tilbage. Som Begrundelse anførtes, at hun var falden til Beboer.

Fru Ottesen gjorde Gendarmen opmærksom paa, at hun ikke mindte sig Maade havde berørt offentlige eller politiske Forhold i sit Foredrag. Men der var intet herod at gøre.

Fruen tog bevæget Afsked med Forsamlingen. Udenfor havde Gendarmen taget Opstilling for at passe, at den Udviste, rejste den rigtige Vej nordpaa.

En af de hjemløse. Nogle Timer efter, at ovenstaaende var indløbet, bragte et Mitgau-Telegram følgende Efterretning fra Kabentraa:

Arbejdsmand Mads Thomsen Egholm af Brøns, der af de preussiske Myndigheder var bleven erklæret hjemløs, idet han er Søn af en efter 1864 til Nordflesvig indvandret dansk Underaatter og ikke er bleven optaget i preussisk Underaattersforhold, havde faaet Opfordring til at forlade Landet inden den 1. April.

Han sendte derefter Fredag den 31. Marts et Telegram til Regeringspræsidenten i Slesvig, hvori han erklærede, at han var villig til at udbandre til det Land, hvor han hørte hjemme, hvis Regeringspræsidenten vilde angive ham, hvilket Land det var.

Den 3. April modtog han i H. „Hjemdal“ Ordre til inden Aften Kl. 6 at være udenfor preussisk Statsomraade. Hvis dette ikke skete, vilde han blive idømt Lovens største Bødestraf, 150 Mark eller 14 Dages Arrest.

Samtidig lod Regeringspræsidenten ham svare gennem Landraad, at Mangel af Underaattersforhold ikke var en Hindring for Udvisningsordrens Fuldbørdelse.

Mads Egholm rejste saa til Ribe og har derved efterkommet Udvisningsordren, og Væden bortfalder, men vender derefter tilbage og vil saa blive tilfaldt for ulovlig Tilbagevenden, for at Sagen kan komme for de ordinære Domstole.

Den 4. April udvistes to danske Tjenesteviger, der var faldet Amtsforsøgeren i Rødding „til Beboer“. Det var Estrid Hansen Halvorsen fra Rude, som tjente hos Gmd. Martin Skott i Brendstrup, og Karen Jørgen. Sørensen fra Karby, der tjente hos Gmd. Jakob Gøst i Brendstrup.

„Slesvig. Grenspolit“ forklarer, at Grunden til Udvisningerne er den, at de to Viger har „deltaget i et Vædemøde“ (skal rimeligvis være overværet en Oplæsning) i en selskabelig Forening.

Den hjemløse Mads Egholm vendte den 4. April tilbage til Sønderjylland fra Ribe og medbragte et Brev fra det danske Indenrigsministerium, ifølge hvilket han ikke var dansk Underaatter.

Han meldte sig til Amtsforsøgeren; denne udtalte, at da han sendte Egholm som en ordentlig Mand, var der ingen Grund til at anholde ham, og han fik derfor Lov til at gaa hjem til sin Familie.

Politiet efterlyste i Mandags hos Egholms Svigermoder Egholms Svustru og hendes 1/2 Aars gamle Barn, der ligeledes skulde have været udvist, men man fandt dem ikke der.

Udskrivninger. „Hensborg Avis“: „De preussiske Myndigheder gaar ikke gerne tilbage. Naar de først har faaet begyndt paa noget, skal det gennemføres, selv om Sagen tager en Retning, saa man skulde synes, de vil gerne vilde vende om. I den Forstand er de „Fremfærdsmænd“.

Man har haft mange Eksempler herpaa, og der kommer bestandig nye, thi ogsaa det er en Egenkab hos Preusserne, at de lærer aldrig noget. Det sidste er Historien med Lagerist Mads Egholm i Brøns. Den har med Rette vaart pinlig Opagt viden om. En saa meningsløs Forsjælgelse mod en Mand, der intet har forbrudt ud over det at leve i det Land, hvor han er født, kan vel kun kantes i Preussen.

Det vilde have været fortaaleligt, om Myndighederne i sidste Øjeblik havde betænkt sig paa at hvirvle mere Støv op i denne Sag, der fætter dem i alt andet end smukt Lys. Men man var nu gaaet for vidt. Efter at selve Regeringspræsidenten havde truet med Udvisning, maatte det sidste Skridt tages.

„Dannevirke“: „De hjemløses Stilling under preussisk Styrelse er bekendt. Snart gaar det ud over denne, snart over hin af de ulovlige Mennesker, der, uden at de selv er Skyld i det, lever under de mest utrugge Forhold, en Væger i vor opløste og fremfærdne Tid kan friste . . .

De hjemløse kan flyttes hid og did, uden at der er nogen Stat, som vil beskytte dem eller tage sig af dem.

At du kunde man vel gaa ud fra, at du var en Selsøge, at det Nige, i hvilket de er født, vilde yde dem Beskyttelse og lade dem leve i Fred og Ro i deres Hjemland.

Det gør Preussen imidlertid ikke. De nordflesvigske Myndigheders Hærd overfor flere af de hjemløse har jo lidt nok været omtalt. Rest bekendt er dog Sagen mod den hjemløse i Brøns.“

Fru Ottesens Udvisning. Efter hvad „Ar. Dgbl.“ erfarer, paatænker Fru Ottesen at indgive en Klage til Indenrigsministeriet over hendes Udvisning fra Sønderjylland for derigennem at faa Karlagen til den opløst.

Bed et stort sønderjysk Ungdoms-tævne den 26. ds. i Sønderborg udtalte Journalist Andr. Grau bl. a. til de 700 Deltagere:

Jeg vil gøre opmærksom paa en Ret, vi har, men som efter min Mening ikke er tilstrækkelig udnyttet. Det er en Ret, som ikke grunder sig paa Lovparagraffer. Det er Retten til at være i dette Land, i vort Land. Der er andre, der mener, at det er deres Land. Men vi staar her som de, der var her. Vi ejer Minderne. De andre har erobret Landet; men det har ikke samme Værdi for dem som for os (Hør!). De fremmede siger, at de har købt Landet med deres Hædres Blod. Men vore Hædres har osret deres Blod for at bevare Landet, ikke for at købe det.

Vi unge er født under Fremmedherredømmet! Det Ord maa ikke gerne siges. Men de, som ikke føler det, er ikke værdige til at bære Navn af dansk Ungdom (Hør!). Slægt efter Slægt skal føle det som et Aag, at Grænen blev sat ved Kongeaen.

I den sidste Tid har man (fra tysk Side) haanet det danske Folk. Det har man ingen Ret til, selv om det nu synes at befinde sig i en Nedgangsperiode. Var det end ti Fuld flere, vilde vi dog høre sammen med det.

Genjor P. A. Rosenbergs.

(Fortset fra Side 3.)

II.

Enten man anser Kristendommen for Sandhed eller kun for et historisk Fænomen — den betyder en afgørende Bending i Opfattelsen af Mennesket selv og af Livet. Det nye er, at Spliden mellem Mand og Natur indrømmes. Vaade Græfere og Nordboer mente, det naturlige var i sig selv godt. Selv Sokrates sagde: Det onde er kun Uvidenhed. Men for Kristendommen er Synden et afgørende Brud med Harmonien; derfor kan vi ikke finde nogen harmonisk Forklaring paa Livets uret. Mennesket er et faldet Væsen; Bruddet kan ikke læges ad naturlig Vej.

Middelalderens Dualisme understreger dette; og Livets højest Opgave bliver at udrydde det naturlige Menneskeliv. De Ord i Skriften, man fætter sig ved, er saadanne: „Jid er jeg kommen at fætte paa Jorden“ og: „Det gode, som jeg vil, det gør jeg ikke.“ Middelalderens Afseje overier, at der hos Jesus ogsaa er stor Kærlighed til det menneskelige; hans Mirakler vil ikke blot bevindne hans Guddommelighed, men ogsaa lindre Smerte og stille Sorg. Dette glemtes, og Livsanskuelsen blev livsfiendtlig. Naar Menneskene gennem deres Kulturarbejde kom til at tjene Livet, var det oftest uden ret at vide det. Arbejdet var kun Døvelse for deres egen Personlighed; for at undgaa blot Skæret af, at der kunde være andet Maal med det, plantede de nogle tørre Skæppe i Ørnen og vandede dem. — Der har det semittiske mødt det ariske og overvældet det. For Arterne er Gud og Mennesket væsentlig eet; Gudene er en Slags højere Væsen; og ud herfra er en etlig Dom over Menneskets Fælle jo umulig. Først da det semittiske Herre-Symbol (Gud er Herren, der fordrer Lydighed) møder det ariske Fader-Symbol, bliver Ansvarssjælfen til. Foreløbig overbetones imidlertid Spliden mellem dem, som Guds er, og det, som Menneskets er.

Renaissancen

vil bringe Harmoni til Veje, dog uden at brude med Kristendommen. At opfatte Renaissancen som Hedenkabs er forkert; kun enkelte var Hedninger; man arbejder paa Kirkens Grund og stiller sin Kunst i Kirkens Tjeneste. Dog er det, man vil: befri sig for Aaget, finde Vej tilbage til det naturlige menneskelige, om ikke det har sin Værdi i Guds Tjæne. Først med

Erfaringsvidenskaben

brøder den nye Tid frem. Tyge Vrahe er den geniale Mand, der først gætter, hvad Kogtighed vil sige, og fortaar, at man skal maale og beregne. Af videnskabelige Grunde maa han derfor afvise Copernicus' aandrige Digtring — som Kepler saa bevijer paa Grundlag af Tyge Vrahes Jagtagelser. Med Paavisningen af Rummet Uendelighed er en Revolutionering af hele Opfattelsen af Menneskets Stilling i Verden indledet. Den første, som forsøgte at bygge et egentligt fritænkert System, saa konsekvent gennemtaant, at ingen senere Tid har opstillet noget dristigere, er

Thomas Hobbes (f. 1588).

Han afviser det uendelige som noget, der ikke kommer os ved; det endelige, det legemlige, bliver Filosofiens egentlige Omraade. Det uendelige Spil af Kræfter kan sammenfattes i Loven om Aarsag og Virkning. Filosofien skal kun — og kan kun — bringe Nytte og Bevare. Det gode er: at bevare Livet. Der er kun eet absolut Onde: Døden. Det, vi attraar, er godt; det, vi afkyr, ondt. I en saadan Verden, hvor hver følger sin Lyst, maa der være en umaadelig Uro; ja, vel, Livet er en Kamp af alle mod alle. For at forhindre Kaos har man da valgt en Herjer — han er over Lovene; hans Villie er det gode! Religion er: det, som kan erfordre for Religion (og den er maalkun forelselig nødvendig). Overtro er da: Tro paa alt, som Staten ikke har anerkendt. Men: Minoriteten faar saa ingen Ret! Og hvis den nu bliver Majoritet — eller blot i Øjeblikket den stærkeste — og styrer Herjeren? Ja, saa bliver Overtroen til Tro! Afgørelsen vender sig

naafbrudt imod Hobbes, hvilket just er Tegn paa, at han gaar grundigt til Værks. Skal vi tro paa et Foruftgrundlag, da maa vi tage Statens Religion, den foreliggende. Hobbes bliver en farlig Mand, for hans Efterfølgeres Skyld. Hans System forsladiges af

Frankmændene.

Godt og ondt bliver et rent hygiejnisk Spørgsmaal; godt er, hvad der er sundt for Legemet; derom kan man skændes. Det bliver som med Negerhøvdingen, til hvem Missionæren jagde, at han maatte ikke æde sine Koner; derover blev Gud vred, det var ikke godt. Negeren svarede, at det var jo muligt, Gud ikke kunde lide det, men hvis Masja siger, det ikke er godt, da er det, fordi Masja ikke har prøvet det, for det er godt! — En klog Egoisme bliver det sidste Resultat, og paa det Grundlag kan ingen Moral rejses, mindst en Samfundsmoral. Som

Carlyle sagde det til Stuart Mill i den „Opgave“, han gaar ham: „Givet en Verden af Slyngrer — at paavise, hvorledes Dyden referterer af deres forenede Bestræbelser“. —

Descartes'

Forsøg, Rationementets Filosofi, et „fritænkert“ System, ikke ateistisk, ikke en Gang antikristeligt Forsøg, blot: Lad os se, hvad vi kan naa ad Tanfens Vej. Vi maa ikke gaa ud fra Sandheden som noget, der er forudsat; heller ikke fra Erfaringen — den kunde bedrage; vi maa tvivle om alt. Udgangspunktet er denne min Tvivl. Jeg tvivler, altsaa: jeg tænker; altsaa: jeg er til; det kan ikke betvivles; thi idet jeg betvivler det, bekræfter jeg det. — Den anden Vej til Erfendelse er det Faktum, at jeg har Tanken om det uendelige; det findes ikke i Omverdenen; derfor har jeg saa ikke faaet den Tanke.

Uvitteringer.

Til Japanmissionen.

Før kvitteret, se Abl. Nr. 15	\$4470.40
Ell Horn, Ja., Pastor L. A. Laurfen og Sustru til en Kirke	5.00
Farmington, Wis., Mrs. Hans Peterien	3.00
Tolley, R. Daf., Mr. Bibeck til en Kirke	5.00
Spencer, Ja., Bethanie ev-luth. Søndagskole	5.00
Logan, Nebr., Logan d. e. l. Mag. \$5, Ingeborg Johansen \$1, Daniel Skafte \$2	8.00
Audubon, Ja., Hans Peterien	1.00
Trufant, Mich., Mrs. Christian Nielsen	1.00
Ellendale, Minn., C. Camp og Sustru	1.00
Tilfammen	\$4499.40

Til Indremissionen.

Før kvitteret, se Abl. Nr. 15	\$2352.02
Logan, Nebr., til Nebr. Kredsmisj.	5.00
Audubon, Ja., Hans Peterien	1.00
Tilfammen	\$2358.02

Til Indianermisjonen

Før kvitteret, se Abl. Nr. 15	\$1063.97
Logan, Nebr., Logan d. e. l. Mag.	5.00
Ellendale, Minn., C. Camp og Sustru	1.00
Farmington, Wis., Mrs. Hans Peterien	2.00
Tilfammen	\$1071.97

Til Mormonmissionen.

Før kvitteret, se Abl. Nr. 14	\$ 637.81
Ellendale, Minn., Mr. og Mrs. C. Camp	1.00
Logan, Nebr., Logan d. e. l. Mag.	2.68
Tilfammen	\$ 641.49

Jubilæumsgave.

Før kvitteret, se Abl. Nr. 15	\$ 887.00
Audubon, Ja., Miss Elise A. Peterien	5.00
Edmore, Mich., Bor Frelkers Mag.: A. Christensen, Chr. Jørgensen hver \$1; P. J. Peterien, Mrs. S. P. Jensen, Olaf Johansen hver \$2; Peter Jensen \$3; Mrs. Jørgen Nielsen 50c	11.50
McBride, Mich., Salems Mag., S. C. Hansen	1.00
Trufant, Mich., St. Thomas Mag.: A. B. Jensen, Chr. Nielsen hver \$10; Miss Emma Sørensen \$3	23.00
Denver, Colo., S. J. Anudsen	2.00
Tilfammen	\$ 929.50

Nettelse.

I Abl. Nr. 14, Trufant, Mich., er kvitteret M. G. P. Johnson \$100, skal være: Geo. P. Johnson, Greenville, Mich. Blair, Nebr. d. 13. April 1911.

Otto Hansen, Kasi, for „D. fore. d. ev-l. Kirke i Am.“

Nettelser.

Council Bluffs, Ja., Bor Frelkers Menighed: I. A. Bremich skal være: E. A. Bremich, John Oluf Bando skal være: John Gebuhr, Oluf Bando, o. s. v. Christ A. Christensen skal være: Charles J. Christensen, Anna Bremich, Inga Bremich skal være: Bremich, Anna Poulsen skal være: Anina Poulsen, Emilie Nielsen skal være: Emilie Nielsen.

Et Udvalg af vore Bøger, o. s. v.

Gussibel, Bæstbind	\$1.35
Gussibel, Læderbind, med Guldbind	2.00
Lommebibel, Chagrin, med Guldbind	1.00
Lommebibel, Indiapapir, Overtalsbind	2.50
Ny Testamente, Mellemstil, rødt Snit	.25
Ny Testamente, nyt Format (langt og smalt)	.60
Sangeren med Roder, fint Læderbind og Guldbind	2.00
Sangeren uden Roder, sort læstligt Læder	.60
Israels Sange, 1. og 2. Del i eet Bind	.85
Wiesfeldts Melodier til den ny Salmebog	2.40
Wiesfeldts-Sangens ill. Kirkehistorie	6.50
Bilh. Beck's Erindringer	1.00
Madsens Husandagtsbog	1.00
Bibelordbog af A. G., — ny Udg. — i blødt Bind	1.65
Harald Jensen: Stormænd	.50
Luthers reformatoriske Skrifter, Omflag	85c, indb 1.50
Menneskets Hjertes Spejl	.20
Sels Fortællinger for Børn	.25
Fortællinger for Søndagskolen	1.00
Gennem Størene	1.00
Lys paa Vejen, korte Træk for Søndagskolen	1.00
Mathiesens 100 Fortællinger	.50
Ledvds Anap	.25
Bed skiftende Belysning, ill. Gavebog	.40
Barnesmil, ill. Gavebog for mindre Børn	.26
Kommer til mig, Bibelske Billeder med Tekst	.10
12 Brevfort med danske Skriftprog, asft.	.25
12 Do. med engelske Skriftprog, asft.	.25
12 Brevfort med Samfundets Skoler og Forlagshus	.25
12 forskellige Brevfort som Prøvedvalg	.25

DAN. LUTH. PUBLISHING HOUSE, Blair, Nebr.

COPENHAGEN SNUFF

GARANTI FOR KVALITET OG RENHED.

COPENHAGEN SNUFF er tilberedt af den bedste, gamle, rige, stærk aromatiske Bladtobak, til hvilke kun saadanne Ingredienser er tilsat, som er naturlige Blandingstoffer til Bladtobak og absolut rene Aroma-Ekstrakter. Snusmalingsprocessen bibeholder Tobakkens gode Egenskaber, og alle de bitre Stoffer og Syrer, som findes i naturlig Bladtobak borttages.

COPENHAGEN SNUFF ER DEN BEDSTE BAADE TIL SKRAA OG SNUSNING.

Facsimile af Garanti i hver Forlang Copenhagen Snuff.

American Snuff Company